

Keren Hajjeszód-munka Amerikában

— Nincsenek politikai különválások, amikor a Keren Hajjeszódról van szó —

As amerikai Keren Hajjeszód munka csak néhány héttel ezelőtt kezdődött, ma azonban már olyan stádiumban van, hogy nincs európai ország, amely e téren versenyezhetne vele. Az összes cionistaszervezetek, zsidó munkástestületek, a Mizrahi, a különféle zsidójelölti intézmények külön-külön hatalmas fölívásokat becsátottak ki a Keren Hajjeszódra való gyűjtés ügyében. Azonfelül egy nagy fölívás is jelent meg, amelyet dr. Weizmann, M. Uschischkin, dr. S. Levin, dr. Ben Zion Mossensohn, M. Berlin rabbi, H. Ehrenreich, George Jakobi, Louis Lipaty és Emanuel Neumann irtak alá. A fölívás követeli, hogy a gyűjtéseket haladéktalanul kezdjék meg és a gyűjtési munkára neveztesse be az összes zsidó alakulatok.

A fölívás figyelmezteti a cionistákat, hogy noha a Keren Hajjeszód nem egy pártnak az ügye, nem cionista szervezeti ügy, hanem magáé az egész zsidóságé, mégis a cionistáknak az adakozás terén elől kell járniok és szem előtt kell tartaniok a „maaszér” elvét.

Testvéreink, akiket az asszimiláció levegője nem tudott cionistákká érlelni, tudják meg ebből, hogy mit kell áldozniok az új zsidó hazáért, a zsidó regenerációért, testvéreikért — főleg azonban önmagukért. Olyan történeti napokat élünk, amelyek egyetlen zsidó mellett sem tűnhetnek el nyomtalanul. Nincsenek osztályok, néprétegek, politikai pártok és gazdasági különválások, amikor a Keren Hajjeszódról van szó. Zsidók, nemzeti ujjaéledések napja földelünk; ne frázisokkal, hanem munkával köszöntésétek!

Igy végződik a fölívás, amelynek nyomán megindult a gyűjtés.

Bostonban gyűlésen mondták ki, hogy a Keren Hajjeszódra való adakozás zsidó nemzeti kötelesség. Nyomban tízezer dollár gyűlt össze e célra. Ezen huzamosabb bizottság alakult, amely a Keren Hajjeszód ügyét június elején Bostonban nagy összedet tart a Keren Hajjeszód érdekében.

Kanadában is teljes erővel indult meg a Keren Hajjeszód-munka. Dr. Weimann május 12 én Torontóban volt, ahol a város polgármestere és a hatóságok fejei nagy tisztességek között üdvözölték a zsidó vezetőt, aki egy banketten ismertette az Ujjáépítési Alap céljait. A beszéd nyomán a vendégek között ötvenezer dollár gyűlt össze. A Hamiltonban tartott beszéde után harmincezer dollárt adtak össze a zsidók.

Érdekes, hogy a Keren Hajjeszódért való munkában milyen módon veszik ki részüket az amerikai zsidók. Hirrekes rajzok ingyen készítenek plakátterveket, hiváló írók pedig szöveget írnak hozzá díjtalanul. A közlés költségeit asztaltársaságok viselik. Zsidó gyerekek játékhibáért büntetéseket rónak ki és a befolyó pénzeket beszolgáltatják a Keren Hajjeszód pénztárába. Az ékszerakció is megindult és nagy eredményekkel kecsegtet.

A moszkvai román aranykészlet biztosítása

Stockholm, május 30. (B. T. I.) A bolsevik kormány tudvalevőleg huszandmillsó rubellá deponált aranyban egy stockholmi banknál, biztosítékul a Svédországban rendelt vasúti moszonyok kifizetésére. E moszonyokat mindaddig nem szállították, most azonban a svéd kormány rendelkezésre a pénzt lefoglalták a Moszkvában levő román aranykészlet fedezésére.

Japán nem kér kártérítést Auszriától

Páris, május 30. (Damian.) A japán kormány ma a népszavazás pénzügyi bizottságának bejelentette, hogy Japán arról a kártérítési követelésről, amelyet Auszriának a békeszerződés értelmében meg az évben ki kellene fizetni, lemond.

Miniszter erdélyi utja

Miniszter erdélyi utja — Általános kihallgatások: csütörtök délután

— Az Uj Kelet tudósítójától. —

Grósa Péter, Erdély minisztere holnap Kolozsvárra érkezik. Ez alkalommal a pályaudvart földmészterék és a hatóságok vezetői ünnepélyes fogadtatást készítenek elő. A vasutasok, akiknek a miniszter huzamosabb ideig vezetőjük volt Kolozsváron, szintén meleg ovációkra készülnek.

A miniszter délelőtt 11 óra 30 perckor, nyomban megérkezése után az Egységesítő Bizottság elnöki osztályára hajtat, ahol fogadja az egységesítő bizottság tagjait, akikkel megbeszéléseket fog folytatni. Délután öt órakor — ugyancsak a bizottsági épületben — fogadja az erdélyi köztisztviselők, bíróságok, prefekturák, stb. fejeit és meghallgatja azok jelentéstételét. Az általános érdeklő kihallgatások időpontja délelőtt 9—12 óra. Délután hosszabb közgazdasági konferencia lesz Buosan volt belügyi államtitkár elnöklésével, amelyen a miniszter meghallgatja a megbízott szolgabírák, jegyzők és más közigazgatási tisztviselőknek a közigazgatás reformjára vonatkozó javaslatait és észrevételeit. Pénteken délelőtt a miniszter azokat a hivatali és parlamenti személyiségeket fogadja, akikkel külön óhajtt tárgyalni nagyobbfontosságú közügyekben.

Péntek délután a miniszter elutazik Erdély fővárosából. Meg fogja látogatni Brassót, Temesvárt, Gyulafehérvárt, Szebent, Erdély északi részét és a Bánságot. Ez alkalommal fogadni fogja mindentit a nemzeti kisebbségek illetékes vezetőit, kihallgatja őket sérelmeik és kívánságaik felől és az összegyűjtött anyag alapján egy későbbi időpontban a nemzetiségi ügyre vonatkozólag kész tervet fog a minisztertanács elé terjeszteni. Mindenütt pártállásra való tekintet nélkül magához kéri: az illető város vagy kerület képviselőjét vagy szanatóriát és az ottani előterjesztéseit meghallgatja.

Az igazgyöngy alkonya

— Egy japán gyáros szenzációs felfedezése —

A francia és angol lapok az utóbbi napokban igen sokat foglalkoznak a keleti gyöngyök válságával. Mihomó japán gyáros szenzációs felfedezéssel lepte meg a világot, amely alkalmas arra, hogy a keleti igazgyöngyök értékét a közönséges üvegyöngyök értékére szállítsa le. Érthető tehát, ha az igazgyöngykereskedők és gyöngygyűjtők kétségbeesetten igyekeznek az új felfedezés következményeit elhárítani.

Köztudomásu, hogy az igazgyöngy oly módon jön létre, hogy a gyöngykapolyó páncélja és teste közé apró, idegen test kerül be; az idegen test igazja a gyöngykapolyó érzékeny testét és az idegen test közé az igazítás hatása alatt kiválasztja burokban az igazgyöngyöt. Ez természetesen csak ritka esetben történik meg és ez magyarázza meg az igazgyöngy nagy becset.

Most aztán Mihomótó, a felkelő nap országának ez az élelmes fia a gyöngygyártó valószággal elárasztja olyan gyöngyökkel, amelyeket a természet közreműködésével állít elő tömegesen és amelyek az igazgyöngyöktől semmiben sem térnek el. Mihomótó ugyanis nagy számu gyöngykapolyót fogott, a kapolyóköpeny megfelelő helyére apró kavicsokat helyezett el, mire a kapolyók épen olyan anyagot választottak ki, mint az eredeti igazgyöngyök.

A gyöngykereskedők, gyöngytulajdonosok és gyöngy barátok készt erre érthetően óriási pánik tört ki. Mihomótó eljárása a gyöngyöt, amelynek értéke épen ritkaságában rejlett az üveghamisítványok nivójára szállította le. Eddig ugyanis semmi-féle kémiai vagy fizikai eljárással nem sikerült az önként keletkezett és a Mihomótó féle gyöngyök között valami különbséget megállapítani. Az X sugarak, amelyek legjobban fellelmeríté tették a hamis gyöngyöt, Mihomótó gyöngyeivel szemben felmondták a szolgálatot és a szakértők is tehetetlenek.

A „Le Figaro” azt írja, hogy a japán gyöngyökről most igen sokat beszélnek. Olyan gyöngyök ezek, amelyek mégsem valódiak. A párisi ékszerészek állítólag pórt akarnak indítani mindenki ellen, — éki a gyöngykapolyókból ilyen gyöngyöket termel ki. Hogy váltsanak az idők! A mesterséges gyöngy nem új találmány és készítőjét annak idején megjutalmazták — ma a csaknem igazgyöngy előállítását beperik.

Egyébként, a japán gyöngyöt a 18-ik században soad gyöngynek nevezték. Linne, a híres botanikus szintén megtudta ugy kinezni a gyöngykapolyót, hogy gyöngyöt adjon és ezért nagy jutalmat kapott. Ma az ékszerészek valószínűleg az állatvédő egyesületekkel egyetértésben büntügyi feljelentést tennének Linne ellen.

Németország dolgozik

A német kormány eleget tesz az ultimátum ötödik pontjának — A garanciabizottság Párisban székel

— Az Uj Kelet tudósítójától —

Berlin, május 30. A német közvélemény nyugtalanul néz a boulognei konferencia elé, mert, mint annyiszor történt, most is attól tart, hogy az utolsó pillanatban Anglia Németország kárára engedményeket fog tenni és végülis a francia álláspont fog győzni. Már pedig ahhoz, hogy Németország teljesíthesse a szövetségesek ultimátumba foglalt követeléseit, szüksége van azokra az erőforrásokra, amelyek egyelőre Felsősziléziában kiaknázatlanul hevernek. Németország szinte lázas sietséggel igyekszik gazdasági életét rendbehozni, a termelést a maximálisra fokozza, a kormány és az állam minden egyes polgára felelősségének tudatában mindent elkövet, hogy a gazdasági helyreállítás munkája visszalendüljön a régi keretek közé. A német kormány jegyzőket intézett a kormányokhoz, amelyben ezeket arra kéri, hogy a központi kormányt konzolidációs munkájában támogassák.

Közben a birodalmi kormány a legnagyobb őszinteséggel teljesíti a szövetségesekkel szemben kötelezettségeit. A katonai alakulatok leszerelése, a fegyverek összegyűjtése és kiszolgáltatása megindult, a háboru bűnösei egymásután kerülnek a bíróság elé és a német milliórdok is elindultak Párisba. A német kormány már átszolgáltatta a jóvátételi bizottságnak a kártérítés második részletét is, a százötvenmillió aranymárkával, amelyet do-lárértékben küldöttek át Párisba, a birodalmi kormány utolsó tétje az ultimátum ötödik pontjának is.

A garanciabizottság, az eredeti terv szerint Berlinben kellett volna székelnie, székhelyét Párisba helyezte. Berlinben a garanciabizottságnak csak albizottsága lesz, amely azonban állandó összeköttetésben fog állni a főbizottsággal. A bizottság tagjai: Franciaország részéről Mauzler, Anglia részéről Hugh, Olaszország részéről Damaglio, Belgium részéről Impemenod, az Egyesült Államok részéről pedig Logan.

Csoport-alkulás. Május 29 én, vasárnap délután Petrozsényban megalakult az E. Zs. N. Sz. helyi csoportja. Az Apolló mozi nagytermét az érdeklődő hallgatóság, köztüük a hitközség majajmen minden számottevő tagja, zsufolásig megtöltötte. Az előkészítő bizottság nevében Weisz Mór üdvözölte a megjelenteket és javaslatára az alakuló gyűlés elnökéül dr. Halmos Brunót választották meg egyhangulag. Ezután a központ kiküldötte: Stern József változta az E. Zs. N. Sz. keletkezésének és kiépítésének szükségességét. Mélyreható és megkapó fejtegetéseivel annyira magávalragadta a hallgatóságot, hogy a beszéd hatása alatt nagy lelkesedéssel és egyhangulag kimondták a megalakulást, amelyhez még olyanok is csatlakoztak, akik eddig más politikai felfogás híveinek vallották magukat. Megválasztatták: I. elnök Zissovits Jenő, II. elnök Halász Andor, titkár Goldstein Márkus és Hammer Nándor, jegyző Reingewirtz Dezső, pénztárnok Pick Sámu, elnökök dr. Junger Miksa, Riegelhaupt Sándor és Hoffmann Miksa és a 17 tagból álló választmány. Az ujonnan megalakult csoport az E. Zs. N. Sz. központi vezetőségét megleghangu táviratban üdvözölte.

— Az első zaidé királyi közjegyző. Érdekes esemény hírt közlik valánk Szilágy-cselből. Dr. Nagy Rezső, a királyi nemréggen királyi közjegyzővé nevezett ki, a napokban foglalta el állását. Szilágycseben. Dr. Nagy Rezső Romániában az első zaidé nemzetiségű királyi közjegyző. Az új közjegyző dr. Szász Antalnak, a szilágycsehi cionista női kulturgye-sület elnökjének unokáccsa.

Ausztria csak határkiszárazásra hajlandó Nyugatmagyarországon

Hagyarország bojkottal fenyegeti Ausztriát — Magyar kedvezmények Nyugatmagyarországiért

Az Uj Kelet tudósítójától

Nyugatmagyarország ügyében Bécsben megkezdett tárgyalások tudvalevőleg egy hét óta szünetelnek. Ennyi időre volt ugyanis szüksége az osztrák kiküldötteknek, hogy a magyar javaslatot tüzetesen át tanulmányozzák és ellenjavaslatukat megtegyék. Az osztrák kormány válaszcímre alapot ad a további tárgyalásoknak, bár csak határkiszárazás lehetőségét helyezi előtérbe. A magyar kormány közben általa sugalmazott cikkében félreemérelhető módon adja Ausztria tudtára, hogy kedvezően válasz esetén nem riad vissza kényszerítő eszközöktől sem. A gazdasági háború és gazdasági bojkott jelszava kísért, amelyekkel nyomást akarnak gyakorolni a szűkülő Ausztriára. Nem bízható, hogy a kicsiny Ausztria amelynél minden imperialistikus célnak nevetéses lenne, ragaszkodna a békeszerződés szövegerinté végrehozásához, ha a kívánt engedményekért megfelelő ellenértékű gazdasági koncessziókat kaphat. A kényszerítő eszközök igénybevételének egyáltalában nem lehet helye a csakis barátságos megegyezésről lehet szó, amelynek megkötésére az anathematikus békeszerződés integritásának védelméért is követelni fogják annak végrehajtását.

Ujabb távirati tudósításainkat az alábbiakban adjuk:

Az osztrák válaszcímre

először összegezi a magyar javaslat három pontját. Az első pont a területi engedményekre vonatkozott, a második pont ennek ellenében azonnal megkötendő gazdasági egyezményt ajánlott Ausztriának, míg a harmadik pontban Magyarország a megegyezés esetén a német lakosság részére teljes autonómiát ígér nyelvi, nemzeti és kulturális fejlődésének biztosítására. Az osztrák válasz erre a következőket jelenti ki: Mivel nem lehet a szövetségi kormányzat a második és harmadik ponthoz, az azokban lefektetett gazdasági és nemzeti engedmények teljes méltányolása mellett, szükségesnek tartja kijelenteni, hogy

azek nem tekinthetők ellenszolgáltatás nélküli területi engedményeknek.

A szövetségi kormány azt hiszi, hogy ezek a pontok nem hozhatók kapcsolatba a békeszerződés Nyugatmagyarországra vonatkozó pontjainak végrehajtásával. A kiegyensúlyozott biztosságot a békeszerződésben pontosan bennt foglalták és a gazdasági összefüggésekben Ausztriának előnyben való részesítését is a békeszerződés biztosítja.

Kijelenti azonban szövetségi kormány, az új határvonal megállapítása céljából hajlandó tárgyalásokban becsatlakozni,

hogy a magyar részről nyilvánított kívánságnak megfelelően gazdasági és etnografiai szempontok a lehetőség szerint figyelembe vételesek. Szilárdan áll azonban amellett az álláspont mellett, hogy ezek a tárgyalások csak a békeszerződés és a nagykereskedelmi tanácsa ismételt döntéseinek keretében mozoghat és ezért a békeszerződésben

megállapított határoknak csak helyi jellegű kizárásáról lehet szó.

A szövetségi kormány reméli, hogy ezzel a megegyezésre való hajlandóságát igazolta.

Természetes a szóbanforgó tárgyalások vagy a szükséges közvetítések a kijelölt területeknek a trianoni békeszerződés hatálybalépésével esedékes kiürítését és átadását nem tolatják ki. Végül azt a nézetet fejezi ki a szövetségi kormány, hogy a fentiek előrebocsátása mellett a további tárgyalásoknak semmi sem állja útját.

A magyar diplomáciai körökből kiszivárgott hírek szerint a magyar kormány nagy erőfeszítéseket tesz a nyugatmagyarországi kérdés sikeres megoldása érdekében. A két állam között a tárgyalások erre vonatkozólag a legbarátságosabban folynak. Illetékes helyen úgy

tudják, hogy a nyugatmagyarországi kérdés Magyarországnak megfelelő elintézése esetén a magyar kormány hajlandó Ausztria hadiadósságának egy részét vállalni és azonkívül harminc éven át 5000 vagon gabonát és nagyszámu állatot a bécsi piacnak adni. Általános az a vélemény azonban, hogy az osztrák kormány ezen ajánlat ellenére sem tágit e kérdésben.

Hivatalos körökből származó hírek arra, hogy a nyugatmagyarországi kérdés Ausztria és Magyarország között mindennemű összeköttetés megszüntetését vonja maga után.

A magyar kormány gazdasági háborút illetőleg gazdasági bojkottot fog indítani Ausztria ellen. A közvetlen szóbeli tárgyalások a legközelebb ismét megindulnak.

Az új lakástörvénytervezet

Az Uj Kelet tudósítójától

Az új lakástörvénytervezet, amely a lakásügyekben a régi szabad intézkedési jogot akarja részben visszaállítani, elkészült. Főintézkedése, hogy az épületek, illetve lakások lejáró bérletét, ha azok 1913. március elsejénél nem régebb kelettek, a bérlet érdekében 1925 — a miniszter szándéka szerint csak 1924 — április 24 ig, tehát három, illetve két évvel meghosszabbítja. Ez a kedvezmény azonban a bérlet csak akkor illeti meg, ha 1916. augusztus 15-én a szóbanforgó bérletben már benne volt, vagy ha állami, megyei vagy községi tisztviselő. Ellenben nem részesül a bérletmeghosszabbítás kedvezményében az, aki arról írásbelileg lemondott, valamint ama országok alattvalói, amelyekkel Románia 1916. augusztus 15-én háborús viszonyban állott. Nem értendő ide az újonnan kapcsolt részek lakói.

Saját házában bármely lakásra igényt tarthat az a háztulajdonos, aki 1916. évben már tulajdonosa volt a szóbanforgó ingatlannak, feltéve, hogy ugyanazon a helyen lakik.

Az építkezést akarja előmozdítani a törvény, amíg megengedi, hogy a ház lebontása és újjáépítése végett a régi házak tulajdonosai a bérleti jogviszonyt megszüntethetik.

A bérlet megszüntetése mindenkor három hónapos felmondással történhetik. A meghosszabbítással szemben a háztulajdonost béremlési jog illeti meg. Az emelés az 1915. október 26 án fizetett házbérhez igazodik és pedig:

80 százalékos béremlés a szabad foglalkozást űző bérlettel szemben, valamint ha a bérlet hatóság, tudományos, jótékony, vagy orvosi intézet;

100 százalékos béremlés butorított helyiségeknek és 200 százalékos emelés a kereskedelmi, ipari és gyári célokra szolgáló helyiségek és raktáraknak.

Érdekes újítás a törvénytervezetnek az, hogy az adókat és költségeket a bérbeadó és a bérlet között megosztja.

A törvénytervezetet, életbe lépésekor, részletesen ismertetni fogjuk.

Badoglio tábornok Romániáról.

Bukarestből írják: Badoglio tábornok elutasása előtt írtarjút adott az „Indreptarea”-nak. Ebben csodálatának ad kifejezést a román hadsereg és a katonai iskolák nevelési módszere fölött. Önök ma oly helyzetben vannak, mint mi voltunk 1876-ban, — mondotta a tábornok, — amikor Cavour azt mondta: Naggyá tették Itáliát, most tegyék olaszra, ami alatt az egész ország konszolidációjára szükséges munkát értette. Önök magnagyobbították Romániát, tegyék most erőssé. Misszionát győnyörden fogadták. Látszott, hogy ez nem tiszta udvariaskodás, hanem igaz, testvéri érzés megnyilatkozása. Életem végéig vissza fogok gondolni e szép napokra — fejezte be a tábornok az írtarjút.

Jellinek Dénes rabolta ki az aradi Grallert-ékszerüzletet is

Az áruló karkötőóra — Eddig hétszázézer leit rabolt össze

Az Uj Kelet tudósítójától

Az „Uj Kelet” hírt adott arról a nagyarányú betörésről, amely nemrég történt Aradon, ahol az egyik főutcában egy ékszerüzletet fosztottak ki. A nyomozó hatóságoknak már az első pillanatban feltűnt, hogy az aradi betörés hasonló körülmények között történt, mint a Fenyő és Braunfeld-cég kirablása, ezért a vizsgálatot is ilyen irányban indították meg.

Az aradi rendőrség értesítése szerint, a betörés ügyében olyan fordulat állott be, amely szinte egész bizonyossá teszi, hogy az aradi Grallertnél elkövetett betörésben azok is részesek, akik a kolozsvári Fenyő-üzletet kifosztották.

A Grallert cég főnöke ugyanis jelentést tett a rendőrségnek arról, hogy a betörés után az üzlethelyiség padlóján talált egyik karkötőórát a betörést megelőző napon egy fiatalembernek adták el, akinek külsejére ráillik a Fenyő-üzlet egyik megszökött betörőjének Jellinek Dénesnek a személyleírása. A Grallert cég főnökének a vallomása szerint a fiatalember huszonkét-huszonhárom éves lehet, gaztényeszinű haja és kis, fekete bajusza van, közep-termetű és barna ruhában jár. Minthogy ez adatok egyeznek, a rendőrség most még erélyesebben nyomoz Jellinek Dénes után.

A Jellinek-fivérek, akik közül Béla tudvalevőleg a kolozsvári ügyesség fogházában van, Ilea detektívönök megállapítása szerint, eddig mintegy hétszázézer leit raboltak össze. Ebből az összegből Jellinek Bélánál csak tízennygyezer leit találtak meg, a többi valószínűleg Dénesnél van. A Jellinek-fivérek Amerikába akartak kimenni és hogy az ehhez szükséges pénzt megszerezzék, egész sorozat betörést terveztek. Jellinek Dénes jelenleg egyedül operál, de a nyomozó közegek remélik, hogy az ő garázdálkodásának is nemsokára véget vetnek.

Az új angorai kormány

A kormány tiszteletben tartja a francia szerződést — Görög offenzíva a kisázsiai fronton

Az Uj Kelet tudósítójától

Konstantinápoly, május 30. Az angorai kormánykrisist súlyos konfliktusok után végre sikerült elintézni. A kemalisták két pártja: a bolsevisták és bolsevista-ellenesek nemcsak a nemzetgyűlésen, az utcán is fegyverrel küzdöttek egymás ellen. A harc egyelőre enyhült a két párt hívei között és visszaszorult a nemzetgyűlés tereire. Az angorai nemzetgyűlés legutóbbi ülésén botrányok és verekedések közt folyt a kormányvita. Rafet pasa ellen merényletet akartak elkövetni. Harminc kemalista képviselő beadványt adott át a kormánynak, amelyben Rafet pasa vád alá helyezését követelte.

Az új angorai kormány megalakult. Tagjai a következők: elnök és hadügyminiszter Tevzi pasa, külügyminiszter Juszu Kemal bei, belügyminiszter Matah bei, igazságügyminiszter Resid bei, pénzügyminiszter Hassan bei. A kormány többi tagjai megmaradtak a régi kormányból. Az új angorai kormány megbízásából Nurid bei jegyzéket adott át a francia kormánynak, amelyben közli, hogy az angorai kormány a márciusban kötött szerződést tiszteletben tartja és azt teljesíteni fogja. Kérte továbbá a francia kormányt, hogy támogassa az angorai kormánynak ama törekvését, hogy Smilicia és vidéke a törökök birtokában maradjon. A francia kormány az angorai kormánynak ezt a kérését elutasította.

A kisázsiai fronton a háború ismét teljes erővel lángolt fel. A görögök az egész fronton általános offenzívát indítottak. A török csapatok a támadásokat visszaverték. A görög csapatok a front egyes helyein eredményt értek el, előrenyomulásukban elérték Cetiargia községet.

Kolozsvár—Páris—Amsterdam Közvetlen expresszvonat — Mindennapos gyorsvonat Nagyvárad— Bukarest között

— Az Uj Kelet tudósítójától —

A CFR. bukaresti vezérigazgatósága, a külföldi államokkal kötött megállapodás alapján elhatározta, hogy a Bécs—Bukarest között közlekedő 13. és 14. számú nemzetközi postai gyorsvonatot, az eddigi menetrend szerint, hetenként háromszor, június 1-től kezdve, mint keleti expresszvonatot fogja járattatni. Ezek a vonatok arra szolgálnak majd, hogy Románia összeköttetését a nyugati államokkal szorosabbá tegyék. E célból közvetlen hálókocsiforgalom lesz Amsterdammal, Osztennébe és Calaisval, míg Párisba közvetlen háló-, étkező- és személykocsi fog járni.

Hogy ezeket a vonatokat más vasutvonalak mentén lakó erdélyiek is igénybe vehessék, azokon a napokon, amikor a keleti expressz közlekedik, a nagyvárad—tövisi gyorsvonattal június 7-től kezdve, két nagy átmenő személykocsi fog futni és ezeket a kocsikat Tövisen

oslatolni fogják az expresszhez. A nagyvárad—tövisi gyorsvonatforgalom egyébként máától kezdve mindennapos lesz.

Az új expresszvonat rendszerítésével tehát az erdélyi gyorsjáratú vonatok közlekedése a következőképpen fog alakulni:

Bukarest—Tövis—Arad—Budapest—Bécs hetenként háromszor közvetlen kocsikkal Amsterdamba, Osztennébe, Calaisba és Párisba.

Nagyvárad—Kolozsvár—Tövis, naponta közlekedő gyorsvonat, hetenként háromszor közvetlen kocsikkal a keleti expresszvonathoz.

Nagyvárad—Kolozsvár—Tövis—Bukarest közvetlen gyorsvonat hetenként négyszer, azokon a napokon, amikor a keleti expressz nem közlekedik.

Az új gyorsvonatok az ország közlekedésének javításához lényegesen hozzá fognak járulni.

Erdély pénzügyi újjászervezése

Újjászervezik az ország pénzügyi adminisztrációját — A kisebbségek szervezkedése

— Az Uj Kelet tudósítójától —

Dr. Munteán Zakariás, az erdélyi pénzügyek volt államtitkára ma érkezett vissza Bukarestből, ahol kormánykörökkel tárgyalta Erdély pénzügyi politikájáról és mindarról, ami ezzel összefügg. A volt államtitkár a következő felvilágosításokat volt szives munkatársunknak adni:

Erdély pénzügyi politikája körül a kormányzatban nézeteltérések vannak és ezek a nézeteltérések kifejezésre jutnak az erdélyi pénzügyek adminisztrációjában, főként a vezetésben. Titulescu pénzügyminiszter azon a véleményen van, hogy míg az egyesítés törvényhozásilag nincs befejezve, addig Erdélyt a régi pénzügyi törvények szellemében kell vezetni, a törvények végrehajtói pedig erdélyi emberek legyenek. Angheliescu pénzügyi államtitkárnak viszont az az álláspontja, hogy már most érvényesülnie kell az egyesítésre való törekvésnek és pedig magában az ügyek vezetésében és minthogy ő a pénzügyi adminisztrációért felelős, visszafelé való lépésnek látja, ha a Manaila kormány megbízott útján megindított pénzügyi egyesítés megzavarlatnak. Az ő jelöltje a pénzügyi főigazgatóság vezetésére Ionescu regábeli felügyelő, míg a miniszter Arzenovics Gyula mellett foglal állást és kívánatosnak tartja, hogy a pénzügyi főigazgatóság élére ez a kipróbált szakember kerüljön.

Titulescu miniszternek különben az a terve, hogy mielőtt az adótörvény a törvényhozási körökben keresztül megy, nyomban hozzáfog Nagyrománia pénzügyi újjászervezéséhez, a de centralizáció céljából. Az új szervezetet a magyar pénzügyi törvények figyelembe vételével fogják elkészíteni Zador tomesvári pénzügyigazgató referátuma alapján. Valószínű, hogy az Erdélybe kirendelt regábeli adminisztrátorokat vissrahívják a minisztériumba és erdélyi emberekkel fogják őket helyettesíteni.

Az állatkészlet ügye intenzíven foglalkoztatja a kormányt. Averescu miniszterelnök a feleségnek Gyulafehérváron való legutóbbi tartózkodása alatt kijelentette, hogy különös megfontolások az állatkészlet körül nem lesznek. Fajállatok kivételében azonban korlátozni fogják. A száz lel kiviteli illetményen felül nagyobb kincstári költségei az állatoknak nem lesznek.

A kisebbségek szervezkedéséről a kormánynak az a feltevése, hogy minoritási alapon, de semmiesetre sem pártpolitikai tagozódások szerint a szervezkedés meg van engedve. Ezt a demokrácia is követeli, azonfelül a konszolidáció nagy érdeke, hogy a nemzetiségek törekvéseiből, elhelyezkedéséről stb. a kormánynak tiszta képe legyen. E célból a választói névjegyzékek kijavítását tervezik.

Lloyd George beszéde a szénkonferencián

London, május 30. Lloyd George ma nyitotta meg a szénkonferenciát, amelyen hosszú beszéd keretében ismertette a kormány álláspontját. Hangsúlyozta, feltétlenül szükséges, hogy mielőbb tartás béke álljon be a széniparban. A megállapodást mielőbb létre kell hozni és a megállapodásnak tartózkodni kell a túlsúlytól, gondolni kell arra, hogy a széndrág nem lehetne magasabbak, mint amennyit az ipar él. A kormány nem időleges megállapodást, hanem tartós békét akar teremteni. A békeket nem lehet hirtelen leállítani, de azoknak lassan mégis arra a fokra kell sülyedniük, amelyet az ipar teherbírása megenged. Az állam rendszeresen nem támogatja a szénipart, most azonban mégis ad támogatást a szénipart, hogy a megállapodást megkönnyítse. A kormány minden rendelkezésére álló eszközrel keresztül fogja vinni, hogy a szénbányatulajdonosok elfogadják azokat a feltételeket, amelyeket a kormány jogosnak és igazságosnak tart.

Magyarország leéri a népszövetségbe való felvételét

Páris, május 30. (Damian.) A magyar kormány párisi képviselője utján tudomására adta a népligának, hogy szeptemberben kérni fogja a népligába való felvételét.

Terjed az orosz ellenforradalom

London, május 30. (Damian.) A „Petit Parisien” szerint Oroszországban a bolsevik ellenes forradalomnak egyre nagyobb mérvűket öltözik. A mozgalom átterjedt Omszk városába is. A várost a felkelők tartják hatalmukba.

A trianoni béke

Páris, május 30. (Damian.) A nagykövetség tanácsának az angol kormány bejelentette, hogy a trianoni békeszerződést az alsóház és a felsőház ratifikálta. A trianoni békét Japán a jövő hónapban, Franciaország pedig a legközelebbi kamaraülésein ratifikálja.

Szakkadús a faszisták táborában

Róma, május 29. Musolini, a faszisták vezére a köztársasági államforma mellett nyilatkozott és azt javasolta a faszistapárti képviselőknek, hogy ne jelenjenek meg azon a kamara ülésen, amelyet a király fog megnyitni. A tiszti és altiszti faszisták kijelentették, hogy nem értenek egyet Musolinivel, hűek a királysághoz és kívánják a faszisták csoportjából. A monarchisták új pártot fognak alakítani.

Összehívták a bolgár országgyűlést

Szófia, május 26. (R. T. I.) A bolgár országgyűlés június 1-re rendkívüli ülészsakra összehívták.

PISZCUS

○ *Ausztria* ma a világ legszegényebb országa: nincs kenyere, nincs szene, nincs pénze. Semmije sincs, csak az a csöndes, kis nyugalma, békéje, amelyet a köztársasági államforma adott neki. Semmije sincs, csak az a kedves, vidám kedélye, amely az osztrák népet megkülönbözteti a rideg és zárkózott és darabos német néptől. Ez az Ausztria szinlődik és koplal, nélkülöz és már nem is remél. Sok-sok millióra, milliárdra lenne szüksége és amerikai búzával telt hajókra és argentinai húrra és sok-sok szénvonalra, nyersanyagra, hogy megmozdulhasson minden dolgozó osztrák kéz, hogy tejet ihassanak az apró, csenevész gyerekek, fehér kenyeret ehessenek az aggyastánok, hogy az osztrák jókedély mellett otthessen a jó kenyér. Most mégis kapott valamit Ausztria: távol keletről, a sárga Japántól kapta: Egy szép gesztust, egy meleg kézszorítást: Japán elengedte Ausztria háborús tartozását. Nem sok, mégis sok, mert igaz, hogy a csöndbejutott adósból nem lehet egy rossz osztrák koronát sem kisajtolni, de sok mégis, mert azt jelenti, hogy a távoli keleten élő idegen faj át tudja érezni a szinlő, munkátlanra kárhözott és munkára vágyó nép vergődését. Amit Japán megtett, az ezerszerre kötelesebb Európának.

✱ *A kamara mai ülése* minden incidens nélkül folyt le. Ez a mai hivatalos jelentés első mondata. Nagyon használt a vezérkari jelentéshez: a harctéren ma nem volt osemény. Nagy eset, hogy a kamarában nem történt semmi, meg kell öröközni. Mások véres szóharok folynak, megnemegedett harcoszökökkel, dühkartácsokkal és búzbombákkal. Gazember! Vén csirkefogó! Sétolvaj! Agg hűlye! Ezek az enyhébb kifejezések. A vaskosabbját el sem bírja a papíros. Hát ma nem volt incidens. Se sértéseket, se tintatartókat nem vagdosztak egymás fejéhez a képviselők és tumultus se volt az emelvény körül. A tudósításban egyetlenegyszer se fordul elő a panama szó, az élők nyilván rosszul érezték magat az emelvényen s a cseppetű előtte aludt az unalomtól. Mi történt vajjon? Kiegyeztek? Rájött az ellenzék, hogy nincs igazsága és abbahagyta vad guerrilla-harcát? S a politika is abbahagyta rendellenes életét és most nem él többé se előre, se vissza: olyan életmódot folytat, amit nem érhet gáncs? Mi történt az istenért? Ez a harctéri jelentés a nemtörténetről nagyon izgat minket. Hasonló ez a szélcsendhez, a frontok szünetéhez: a háttérben lázasan készülődik valami. Ha holnap se történik semmi, legyetek elkészülve a legrosszabbra. Holnapután vagy azután lecsap a derült égből az incidens.

✱ *(—) Hamisan játszott a csodahegedűs*, pedig milyen érdeklődéssel hallgatta egy egész ország népe ünnepi szimfóniáit. A szimfóniák elseje úgy hangzott, hogy a törekvő magyar korona majus végére paria fog állani a búszke lelel. Az Op. II. vagyis a második szimfónia már szelidebben volt intonálva, ha ugyan e szelidég nem leple csupán a határt nem ismerő elbizakodásnak, amely azt mondatta a kiváló zenészzel, hogy „egyelőre nem akarom a magyar koronát öt szantimnál magasabbnak látni Zürichben, mert ez a hirtelen meglepetés nagy megrázkódtatást okozna a gazdasági életben.” A két jósolat közül az utóbbi valóban bevált. A korona nem magasabb öt szantimnál, sőt mégcsak nem is kapaszkodik az ahhoz vezető uton. A magas ivben lendülő pálya egy kissé megtört, vagy tözdei nyolven szólva „letört”. A magyar korona az utolsó tíz naphan rohamosan esett s ma már egy harmadrésszel áll alacsonyabban a néhány nap előtti csuotpontjánál. A nagy Hegedűs, aki sokat markolt, ezuttal gixert fogott. Senkinek se jusson azonban eszébe, ezért öt kicsufolni. Bosszut áll egykönnyen és magasbarópti ismét a visszatántorodott koronát. A módszer egyszerű: egy kézlegyintésével újabb hőzemanóvert indít meg, néhány milliónyit megint összevásároltat. Kis emberek tönkre-mennek, nagy bankok keresnek, a korona magasba szökik ismét. Akkor megint ő lesz a fölényes muzsikás, a kítűnő zsonglőr, a legnagyobb pénzügyi zseni, amit azzal is bizonyít, hogy hirtene árárt az zággal fizeteti meg.

Egy bányakoncesszió teleplezése a szendtusban

Támadják a földbirtokreformot Ötszáz vagon cukor

— Az Uj Kelet tudósítójától. —

Bukarest, május 31. A kamara tegnapi ülése minden incidens nélkül folyt le. Zamfirescu elnök megnyitja után Circescu ellenzéki képviselő beszél a szendtusban a földbirtokreformot bírálja. Az előző kormányok — egymond — semmit sem törődtek a faluval. A földosztást igazságosan kell végrehajtani. A javaslat szerint a parasztság nem kap elegendő földet. Kéri a kormányt, hogy a földosztásnál vegyék tekintetbe az árva és özvegyek érdekeit. A javaslat részleges tárgyalásánál megteszi többi észrevételeit.

Verecsu azt hiszi, hogy a nagybirtokot nem szabad nagyon szétmorzsolni. A földbirtokosoknak igazságos kártérítést kell adni. Szerinte a nagybirtokok fentartása Románia jövőjének érdekében szükséges. A földet csak a parasztság azon részének szabad adni, amely képes azt megművelni. Véleménye szerint a reformot nem szabad túlhaladni és helyesebb volna a birtokok és parasztsztyályok között békés megegyezőssel megoldani ezt a kérdést.

Capataneanu a javaslat ellen beszél, amely nem elégíti ki senkit. Történelmi visszapillantást vet és bírálja a régi pártok működését amelyek sohasem tettek semmit a parasztságért.

Az elnök az ülést határozatképtelenség miatt bezárja. Csütörtöktől hatáig nem lesz ülés.

A szenátus ülése

A szenátus tegnapi ülésén kéri, bocsássák a szenátus rendelkezésére azt a szerződést, amelyet Athanasz közlelmzési államtitkár korábban kötött volt 150 millió értékű posztó szállítására.

Ezután folytatták a közoktatási reform tárgyalását. A 8. szakasznál Vladescu azt indítványozza, hogy a közoktatásiügyi államtitkár csak egyetemi t. nár lehessen. A javaslatot elfogadják egészen a 26. szakaszig, amelynél Bodgan Duica indítványozza egy iskolai törvény-előkészítő iroda felállítását. A javaslatot elfogadják.

Az élelmiszeri vizsgálat

Az ilfovi ügyesség befejezte a vizsgálatot az élelmiszeri hivatalnál konstatait szabálytalanságok ügyében. Ez alkalmal a vizsgálat megállapította, hogy a CFR-nél egy kereskedőtől 500 vagon cukrot 22 leles árban vettek át akkor, amikor a cukor kilogrammjának piaci ára 15 lei volt. Az illető kereskedő ellen megindították a vizsgálatot, vagyonára zárlatot rendeltek el.

Egy „előnyös” szerződés.

A szenátus szombati ülésén Julián Vrabicescu szenátor szóvá tette a Bacau megyében lévő „Prutas” nevű bánya koncessziójával elkövetett paramát, mely még liberális kormányzat idejéből származik. Az államtulajdonában lévő bányát koncesszió útján N. Botaz nevű egyén kapta meg. Vrabicescu felolvassa a koncesszióra vonatkozó szerződés feltételeit, amelyek mellett, hogy Gráfi összegekkel károsítják meg az államot, még arra is kötelezik, hogy egy megállapított ár mellett köteles ennek a bányának a termékeit megvásárolni. A kár, mely az államot ebben az ügyben érte 1 milliárd 985 ezer lei.

Cudelbu, az államjavak minisztere a vizsgálat megindítását helyezte kilátásba.

— Uj zsidó leányegyletek. Tordán nemrég „Tordai Zsidó Leányegylet” alakult, amely elsősorban a zsidó nemzeti irodalom és történelem művelését, valamint a zsidó nemzeti eszme propagálását vette programjába. — Margittáról szintén zsidó leányegylet alakulásáról adnak hírt. Az egyesület az ottani zsidóságban a nemzeti érzést kívánja ébrentartani. Elnökké Mann Ilust, alelnökké Weisberg Jolánt, titkárrá dr. Friedmann Hermaant választották meg.

HIREK

Az UJ KELET telefonjai:

Szerkesztőség:	.. . . .	977
Kiadóhivatal:	.. . . .	844
Zs. H. Sz.:	.. . . .	558

Hősök

Amerika egyik legnagyobb napilapja, a *Washington Post* tudósítja Szovjetországról, hogy az ottani viszonyokat tanulmányozza és közvetlen tapasztalásokról tudósítást küldjön. Az újságíró azóta már vissza is érkezett Oroszországból és lapjában hosszú cikksorozatban számol be tanulmányutjáról. Külön fejezetet és külön interjúkat szentelt az oroszországi zsidóság helyzetének ösmertésére. Idegen ember, nem zsidó, a távolállók hideg részvéletlenségével nézi az eseményeket — és mégis a szomorúságnak és csodálkozásnak elragadtatása cseng ki minden szavából. Hősköltemény, a tettek eposza az, ami Szovjetországi zsidóságának, az életért és nemzeti főnmaradásáért folytatott kemény küzdelmeiről elmond. Aljon itt egy kicsiny szakasz ebből az eposzból, a névtelen, a föld alatt dolgozó hősök szakasza.

... Bámulatot megérdemlő módon bizonyul itt újra igaznak az a régi megállapítás, hogy a zsidók még a legkeservebb üldözések között is, milyen feltékenny és szívós céltudatossággal őröknek kulturális nivójuk felett. Sem a város pogromok, sem a mindent felülő polgárháborúk, sem a szinte elképzelhetetlenül retentő gazdasági helyzet nem tudta a zsidó irodalmi termelést megsemmisíteni. 1919. év végéig igen mozgalmas héber könyvkiadó tevékenység folyt Oroszországban, héber tudományos és irodalmi előadások terjesztették mindenütt és napoként a zsidó kulturát. Ahol a szovjet uralkodik, a zsidó származásu kommunisták elkereskedt és esaközökben nem válogató harcot folytatnak a héber kultúrtevékenység ellen — sokkal erősebben és sokkal kegyelenebbül, mint a nemzsidó kollegáik. A héber nép és középiskolákat feloszlatták, de mindhiába: a héber kultúra tovább él, szívósan és a föld alatt folytatja munkáját, az engedély nélkül működő Tarbut iskolákban. Ezeknek az iskoláknak tanítói és tanári hősök, a szónak legragyogóbb értelmében. Fizetés nélkül és anélkül, hogy életfentartásukról más uton kellőképpen gondoskodni tudnának, vagy akarnának, titokban tanítanak, továbbra is fentartják a Szovjet által beszárt héber iskolákat és életüket teszik napról-napra kockára, csak azért, hogy a nemzeti nevelés és a héber kultúra ügyét szolgálhassák...

Milyen könnyű lett volna mindezt átgyúrni, és gyönyörűséges szavakkal elmondani. De én úgyhiszem, hogy sokkal jobb így szárazon, és szószertint való fordításban leközölni a tudósító szavait. És csak annyit tenni hozzá: ez a tudósító nem zsidó ember és nem is polgári újságíró. Amerika legnagyobb szocialista lapjának munkatársa. g. j.

— Nyaraló előfizetőkinkhez. Felkérjük mindazokat a t. előfizetőkinket, akik valahova nyaralni mennek, közöljék címüket kiadóhivatalunkkal, hogy a lapot utánuk küldhessük.

— Károly trónörökös az Akadémia dísztagja. Ismeretes, hogy a román tudományos akadémia a trónörökös május 17 én dísztagjává választotta. Bukarestből jelentik, hogy egy bizottság az erről szóló jegyzőkönyvi kivonatot tegnap nyújtotta át Károly trónörökösnek.

— A román írók szövetségének közgyűlése. Bukarestből jelentik: A román írók szövetsége tegnap este ülést tartott Eragoniescu elnöklete alatt. Miután az elnök beszámolt a szövetség múlt évi működéséről, megválasztották az új tisztikart.

— Jorga ötven éves. Bukarestből jelentik: Niculae Jorga párthívei elhatározták, hogy Vezérük születésének 50. évfordulóját július 18-án megünneplik.

— Karánsebes. Kötelességet teljesíteni nem érdem. De szép dolog, főlemelő dolog az, példa gyanánt állani a világ előtt, előmunkásnak lenni az egyetkarók seregében és mikor szavak helyett tettekkel hangzik a biztatás: kövessetek. Karánsebes kicsiny erdélyi város, a falai között élő zsidóság összesen négyszáz lelkét számlál, Leiket: ami annyit jelent, hogy mindenestől, asszonyostól, gyerekestől, csecsemőtől, összesen és együttvéve négyszáz zsidó lélek lakik Karánsebesen. A karánsebesi helyicsoport csak úgy mint Erdély egész zsidósága, mostan szedi be a sékelt, a zsidó nemzeti fejadót. Karánsebesen kétszázhusz sékelt szolgáltattott be a zsidóság. Négyszáz zsidó lélekből kettőszázhusz sékel. Ez annyit jelent, hogy Karánsebesen minden 18. évét betöltött zsidó lélek, férfi és nő, ifju és leány beszoigáltatta sékelt. A zsidó nemzetnek önként magára vállalt törvénye ez: minden 18. évét betöltött zsidó, nemre való tekintet nélkül, köteles a sékelt, a szent fejadót beszoigáltatni. Karánsebes zsidósága a végső konzekvenciáig teljesítette a kötelességet. És kötelességet teljesíteni nem érdem. De szép dolog, főlemelő dolog az, példa gyanánt állani a világ előtt és mikor szavak helyett tettekkel hangzik a biztatás: kövessetek!

— A Haggibbor új díszelnöke. A „Haggibbor” legutolsó választmányi ülésén dr. Tischler Elemért, a közismert sportbarátot díszelnökévé választotta.

— Bratianu emlékezete. Bukarestből jelentik, hogy a fővárosban tartózkodó külföldi követek tegnap megjelentek Bratianu Jonel-nél és az apja születésének 100 éves évfordulója alkalmából hódolatuknak adtak kifejezést a nagy államférfiu iránt. Bratianu Jonel születésének 100 ik évfordulóját nagy ünnepek keretében ünnepelték meg. A liberális klubban Nistor hosszabb beszédben visszapillantást vetett az elhunyt ténykedésire és méltatta érdemeit, amellyel az ország függetlenségének kivívásán dolgozott.

— A Kótel Hamzaszavi ügye. Jeruzsálemből jelentik az Uj Keletnek: A múlt hét folyamán a Zsidó Nemzeti Tanács megbízásából dr. Thon és dr. Ben Zwie kihallgatáson jelent meg a fő kormányzóval s arra kérték, hogy intézkedések történjenek az irányban, hogy a hely szentsége mindenképen biztosítottassék. Tudvalevő ugyanis, hogy a régi Bét Hammikdás ez utolsó maradványa előtt egy kis sikátor szolgál imahelyül, melyen az átjárás az ajtatosságot unos-untalan zavarja. A küldöttség a sikátorok a forgalomtól való elzárását kérte. A fő kormányzó azonnal intézkedett a rendőrségnél, hogy a Nemzeti Tanács ezirányú kérélmé teljesítettassék.

— A dán király Grönlandba utazik. Koppenhágából jelentik: A dán király néhány nap múlva Grönlandba fog utazni. A király Amerikába is ellátogat, ahol felkeresi Harding elnököt is.

— Bukovina zsidóságának tiltakozása a jaffai vérengzések miatt. Csernovicból jelentik: A legutóbbi jaffai események Bukovina egész zsidóságában mély felháborodást keltettek. Csernovichban és az egész országországban mindeafél népes tiltakozó gyűléseken adott kifejezést a bukovinai zsidóság az arab banditák barbár vérengzései fölött érzett felháborodásának. Az angol kormányt és Herbert Samuelt táviratilag üdvözölték. Határozati javaslatokban a Keren Hajjesszód-munka eredményei és gyors lefolytatása mellett foglaltak állást, hogy minél előbb nagy zsidó tömegeket helyezhessenek el Palesztinában.

— Milchámie kolonia új neve. Jeruzsálemből jelentik: A kormányzó legutóbbi látogatásának hatása alatt a kolonia előljárósága elhatározta, hogy a kolonia nevét Milchámierül (ez a szó háborút jelent, mert a kolonia megalakításakor rendkívül sokat kellett hadakozniok a szomszédos arabokkal) a kormányzó apja nevével Menachemjára változtatta.

A város nem ír ki új pályázatot a villamosművek koncessziójára. Az Új Kelet megírta, hogy a különböző kereskedelmi és ipari testületek képviselői néhány nappal ezelőtt megjelentek Pop polgármesternél és Kolozsvár polgársága nevében arra kériék, hogy a villamosművek koncessziójára készítessen új szerződéstervezetet és irasson ki új pályázatot. A polgármester akkor úgy honorálta a polgárság kérését, hogy a villamosművek ügyének aktált dr. Pop Dénes főügyészhez tette át jogi elbírálás céljából. Pop főügyész tegnap befejezte munkáját és tudomására hozta a városnak, hogy a jelenlegi szerződés rossz és új pályázat kiírása és új tervezet készítése mellett foglal állást. A városi tanács tegnap tartott ülésében értesülésünk szerint ennek ellenére úgy határozott, hogy a jelenlegi szerződést fenntartja és ennek alapján hozza meg a döntést.

Adler Frigyes a munkástanács szerepéről. Bécsből jelentik: Az osztrák munkástanács eddigi ülései a kommunizmus felett való vitával teltek el. Adler elnök kijelentette, hogy a munkástanács a munkásság törvényszerű polgári és gazdasági szervezetei mellett tulajdonképpen a kocsinak ötvödik keréke és hogy a munkástanács szereplése egy évvel nem tarthat tovább.

Még így is

En már elmúltam harmincegynehány
És multában alig volt egy leány
És multában alig volt egy leány.

Néhány félig-csók, abból is kevés
Néhány rossz vers — és ennyi az egész
Néhány rossz vers — és ennyi az egész.

Mindig csak vártam. Csókot, életet
És csók, harminc év, minden elveszett,
És csók, harminc év, minden elveszett.

De jaj, hogy most már nincs mit veszteni
S nem lehet ezt is újra kezdeni,
S nem lehet ezt is újra kezdeni. g. j.

Az állami tisztviselők országos kongresszusa. Bukarestből jelentik: Tegnap az állami hivatalnokok kongresszusra jöttek össze. A kongresszuson határozati javaslatot fogadtak el, melyben helyzetük javítását kérik. Küldöttség kereste fel Titulescu pénzügyminisztert, feltárták előtte a tisztviselők sanyargatott helyzetét és sürgős intézkedéseket kért. Titulescu válaszában megígérte, hogy a kívánásokat a lehetőség határára belül teljesíteni fogja.

Új rendőrkapitány. Báldy Pop Imre kolozsvári rendőrségi fogalmazót kapitányi rangban a rendőrgazgatósághoz helyezték át.

Ferarini olasz aviatikus Bukarestben. Ferarini főhadnagy, olasz aviatikus, akinek tokió-római utjáról már hírt adtunk, tegnap bemutatkozott a fővárosnak. Rendkívül vakmerő és bámulatos mutatványival kápráztatta el a nézőket. Az aviatikus holnap a királyi család előtt is produkálni fogja magát, holnapután pedig tovább repül Róma felé.

Árucsera Anglia és Románia között. A kolozsvári angol konzulátus közlése szerint romániai petróleumnak és olajtermékeknek Nagybritanniába való kivitele ellenében, onnan sonka, szalonna, zsír hozható be Romániába.

Anarchisták vagy kémelek a fővárosban. Bukarestből jelentik a R. T. L.: Az elmúlt éjjel a Cales Victoriein az őrjárat két gyanús egyént vett észre, akik a felszólításra nem állottak meg, hanem el akartak menekülni. Az egyiknek sikerült is egerutat nyernie, a másik ellenben, mikor látta, hogy nem menekülhet, föbelőtte magát. Esméletlenül állapotban vitték a kórházba. Az öngyilkosnál több iratot és sifirozott levelet találtak. A levelek deszírrozásánál kitént, hogy nagy kémkedési és anarchista szervezet ügynöke volt. Megállapították, hogy az öngyilkos keresztnéve Sándor. A Damian távirati ügyökség azt jelenti, hogy a bukaresti rendőrség két magyar kémet tartóztatott le, akiknél sok kompromittáló iratot találtak. Nincs módunkban a két hírről közelebbi adatokat szereznünk, valószínűnek látszik azonban, hogy a két jelentés összetűg egymással.

Az „Assistenza Sociala” gyűlése. Bukarestből jelentik a R. T. L.: Az „Assistenza Sociala” országos népjóléti segélyegyletet végrehajtó-bizottsága tegnap ülést tartott, amelyen Trancu Iasi miniszter elnökölt. Botez vezérigazgató olvasta fel a titkári jelentést, amelyből kiténik, hogy az egyesület igen intenzív tevékenységet fejtett ki, különösen a csavargó- és koldusügy terén. A bizottság elhatározta, hogy a segélybélyegek jövedelmének 30 százalékat a hadiárvaik egyletének, 10 százalékat pedig a hősök emléket gondozó egyletnek juttatja.

Holttest az erdőben. Cetatea Község csendőrsége bejelentette a kolozsvári ügyészségnek, hogy a falu határában fekvő erdőben Liebe György István pástort halva találták. Minthogy eddig nem tudták megállapítani, hogy a halált mi okozta, az ügyészség bizottságot küld a helyszínre, amely a vizsgálatot meg fogja indítani.

Rendőrségi hírek. Bugneriu Vasile str. Regina Maria 13. számú lakos hétszáz leies lopásról tett bejelentést. — Barbu Mosku Földész-utca 10. számú lakos panaszt emelt ismeretlen tettes ellen eszerőtvenöt leies lopás miatt. — Kovács Lajosné str. Regina Maria 10. számú lakos bejelentette, hogy ötezer leit elloptak tőle. — Udvari László Apor-utca 11. számú lakostól ötszáz leit loptak el. — Magyarossy István Kövespad-utcai 5. számú lakos ezer leies lopásról tett bejelentést.

Karlsbadi porcellánárú, Bindskopf prénelt üvegáru és cseh táblaüveg érkezett nagy mennyiségben Fischer üvegüzletben Cluj, Piata Unirii 18.

Igazi mestermű, ahogyan Czinkóli ruhát festenek és tisztítanak. Gyár: Kolozsvár, Dézsna-u. 7. (1205)

SZÍNHÁZ

Magyar Nemzeti Színház

Heti műsor:

Szerda: Cigányszerzem. (62-edeszer Baranyay Jolán vendégjátékával.)
Csütörtök: Vadgalamb. (Operette-üj., 5-ödször)
Péntek: A gyémántköször. (Ujdonsg először. Poór Lili főlépésével. Premiére hely-
árakkal.)
Szombat: A gyémántköször. (Uj., 2-ödször. Poór Lili főlépésével. Rendes hely-
árakkal.)
Vasárnap d. u.: Az a huncut kéményseprő. (Gyermek-előadás, mérsékelt helyárakkal.)

A színházi iroda hírei:

„Gyémántköször.” Rendkívüli ambícióval és különös kedvvel készült a színház személyzete a péntek esti premiére. A francia vigjáték-írás egyik legszelle-
mesebb s legötletesebb terméke az, amit a „Gyémántkö-
ször” néven fognak ez estén színészeink bemutatni. A darab eredeti címe: „Ecole des Cocottes.” (Kokottok iskolája.) Vidám, mulattató, élmés és mély a témája. Poór Lili fogja nálunk a parádés címszerepet játszan, de mellette igen hálás feladatt jutott Izaáky Margitnak, Laczó Arankának, Hort Jánosnak, Keleti Gizinek, Oláhnak, Mihályfnak Lengyelnek, Tárnyaknak. Szombat este 2-szor s hétfőn harmadszor fogják adni a „Gyémántköször”-t. — „Cigányszerzem.” Lehár operettje, a „Cigányszer-
zem” fog hosszabb pihentetés után színpadra lépni. — „Vadgalamb” — ötödik előadás. Csütörtökön este ötödik elő-
adása lesz a nagy sikert aratót „Vadgalamb”-nak. — „Hofmann meséi” és „Lakmé.” Két olyan dalmt re-
prizére készült most a színház, amelyek t. bb mint egy éve nem szerepeltek színházunk műsorán, vasárnap este a „Hofmann meséi”-t s a jövő hét keddi estéjén a „Lakmé”-t fogják részben új szereposztással előadni. Mind a két estén Baranyay Jolán fogja a női főszere-
pet énekelni.

A mozgóképek műsora:

„Apoló mozgó”: szerda, csütörtök. „Az elkényeztetett” (Sblange kisasszony) a legszebb Menichelli film, P. Menichellivel a főszerepben, ki egy elkényeztetett bankárleányt játszik. Péntek, szombat, vasárnap Corvin film. „Az igazság útja”. László István színműve. Egy ifjú kergeti az igazságot és ebben a makacs küzdelem-
ben csak arról győződik meg, hogy az emberekben alig van jószág, nemesség, Elkeseredésében a társadalom el-
lensége lesz, mely elliporja az ellene lázadót. — „Egyet-
em mozgó”: szerda „Vörös kör” ötödik és utolsó része, csütörtök, péntek, szombat, vasárnap „Cirizs isteni titka”, misztikus egyiptomi történet, mely a lékvándorlás problémájával foglalkozik. — „Uránia mozgó.” szerda, csütörtök „Koldus és királyfi.” Mark Twain közkedvelt
júsági regénye filmen.

KÖZGAZDASÁG

A papír árai. A „Közgazdaság” írja: A papírárai alakulása és a papírpiacon kínálata jellegzetes a nagy bankok aruzletei folytán előállott általános kereskedelmi helyzetre. A kínálat általánosságban túl erős, minimális ke-
reslet mellett, egyes speciális papírok pedig egyáltalán hiányzanak a piacról. Az árai irány-
zata állandó s kilátás van rá, hogy a péterfalvi és regátheli (besani) papírgyárak védelmére alkotott magasabb vámtételek a papírárai meg-
szállására fognak közrehatni. A kolozsvári engross árai a következők: ujságpapír 850—9, simított nyomású 9—11, fogalmi 12—14, famentes 15—18 lei kg.-ként. Az összes minőségi svéd papírfajták újabb áresé-
seket értek el, a mult havi árakkal szemben, egyes minőségek 20, némelyek 25 százalékkal is olcsóbban kerültek piacra. A péterfalvi pa-
pírgyár részvénytőkéjének 5 millió leiről 24 millió leira való felemelést határozta el. A tőkeemlést az úze. 1 tervbevitel kibővítése tette szükségessé. A borgóprundi papírgyár üzem-
behelyezésére egy részvénytársaság alakult s a tranzakció keresztülvitale össze várható.

A vasárnapiac. A június elsején életbe-
lépő új vámtételek a piacot várakozó állásfog-
lalásra készítették. A magas vámok, amelyek védővám szerűen hatnak a belföldi termelésre, a belföldi gyárakal minden valószínűség szerint a konjunktúra kihasználására és az árai eme-
lésére fogják bírni. A jelenlegi árai a koloz-
svári piacon: rudvas 600, horg. lemez 1500, sodronyszeg 1900, fekete lemez 1200, égetett sodrony 1800 lei 100 kg.-ként, zománczott edény 40, vasedény 20 lei kg.-ként, a saison-
cikk közül 3 águ vasvilla 16, 4 águ 18, ge-
reblve foga 1 (olcsóbb 0.90), kasza 30—35, (olcsóbb 25), egy fontos kapa 14 lei.

Pang a magyar cipőipar. Budapest-
ről írják: a magyar cipőgyárak tekintettel arra, hogy nagymennyiségű készletük van felhal-
mozva s közbőség tartózkodik minden vételtől, üzemeik szüneteltetését határozta el. A cipők ára néhány hét alatt 50 százalékkal esett s ma már 700—1000 koronás árban igen jó minő-
ségű cipők szereshetők be, vevője azonban még így se akad.

Valutapiac:

Bécs, máj. 30. Lei 955—, dollár 585, belga frank —, francia fr. 4862¹/₂, svájci frank —, holland frt. 202¹/₄, dán korona 104¹/₂, jugoszláv kor. 1770—, norvég kor. —, svéd kor. 133.20, szokol 850—, leva 895, lira 3100—, márka 937¹/₂, lengyel marka 57, font sterling 2250, rubel —.

Prága, máj. 30. Lei 110.75, dinár 206¹/₂, marka 110—, leva 76¹/₂, svájci frank 1206, norvég korona 1054¹/₂, dán korona 1219¹/₂, svéd kor. 1574¹/₂, lira 361—, francia frank 587¹/₂, font sterling 265¹/₄, dollár 64¹/₄, osztr. kor. 1140—, holland for. 2886—, belga frank —, lengyel marka 680.

Berlin, máj. 30. Lei 103.75 Amst. —, Bruxelles —, Kristiania 959, Kopenhagen 1111.85, Stockholm 1443.55, Helsingfors —, Róma 829.65, London 244—, Newyork 6823, Páris 519.45, Zürich 1100.85, Madrid —, Bécs 1458—, Prága 90.65, Budapest 2267.

Zürich, máj. 30. Bukarest 940, Berlin 915—
Amsterdam —, Newyork 568¹/₂, London 2817, Páris 4740, Milanó —, Brüsszel 4740, Kopenhagen 100.85, Stockholm 130³/₄, Krisztiania 87—, Prága 820, Budapest 206, Zágráb 485, Varsó 57, Bécs 137, Madrid —, oszt. leb. kor. —, Buencos-Ayres —.

Budapest, május 30. Lei 445—, font sterling 1030—1090, dollár 275, marka 440, lira 1400, osztrák kor. 48, rubel 77, socol 420, svájci frank 4550, dinár 770—790, lengyel marka 25—27.

Főszerkesztő: DR. FISCHER JÓZSEF
Felelős szerkesztő: MARTON ERNŐ
Kiadó: KADIMA kiadóvállalat részv.-t.
Szerkesztőség: Gales Rep. Ferdinand (völi Ferenz József-ut) 48.
Kiadóhivatal: Szentlélek-utca 1/a.

Befőttes- és uborkásüvegek waggontételben

Wilhelmsburgi kőedényáruk

Ablaktapasz

Tablativeg

Söröspoharak

Porcellánáruk

Zománcedény

Disztárgyak

waggontételben is kaphatók

Komlós Testvéreknél

ORADEA-MARE — NAGYVÁRAD

Kérjen árajánlatot!

Festett vizes-, boros- és likőrkészletek

A kolozsvári orth. iskolának

8 év óta jelenleg is működő tanítója, ki jeles talmudista; a héber tudományokban kelendő jártassággal bír; héber nyelvet is kitünő eredménnyel tanít; hasonló minőségű oly tanítói állást keres — esetleg bármiféle bízálni állást — amely 5 tagu családjának szerény megélhetést biztosít

Arbermann, tanító

Dályázat

Alulírott hitközség metszöt keres, ki három ort rabbi kabbolijával rendelkezik és תורה תורה tanít Javadalmazás 400 lei és 1-2 órai napi tanításér kb. 200 lei havonta. Lakás és mészárszékben שחיטה és szokásos mellékjövödelmek.

Költségek csak megválasztottnak térítettnek meg. Mezőzáh, 1921. május 20-án.

Hilich Géza, hitk. elnök.

Önkéntes árverés

1921. június 6-án d. u. 3. órákor irodámban eladom a Nagyenyeden Fapiac 8. szám alatti, teljes gazdasági épületekkel, nagy gyümölcsösökkel bíró házat (jelenleg vendéglő és étterem). Kikiáltási ár 180.000— lei.

Továbbá Sétatér 18. szám alatti modern, új kényelmes berendezésű villát, másfél holdas kert és szőlővel, kikiáltási ár 80.000— lei. Bánatpénz 10% készpénzben.

Dr. Daramus Adrian, ügyvéd, Alud

Dályázat

A fogarasi zsidó iskolának nyugdíjaztatás folytán üresedésbe jövő

tanítói

állásra ezennel pályázat hirdettetik.

A pályázók (ehetnek nők is) felkéretnek, hogy a kort, családi állapotot, képzettségét és vallás erkölcsi magaviseletét, valamint az eddigi működést igazoló bizonyítványokkal felszerelt és saját kezűleg írt kérvényeket 1. évi szilvan hó 30-ig (július hó 8) küldjék be alóírt elnökséghez.

A tanító illetve tanítónőtől megkivántatika megfelelő pedagógiai tudás, a héber és román nyelvben való teljes jártasság.

Fizetés megegyezés szerint. Fogaras, 5681. ijjár hó 17-én.

Domány Artur isk. aszéki elnök.

Két alapvető munka:

KLEIN JAKAB: A cionizmus, a héber kultúra és a vallás. Rendkívül értékes és magas nyívóju héber nyelvű tanulmány, mely a cionizmus mélységeit és a héber kultúrához és valláshoz való viszonyát erkölcsi, történeti és filozófiai szempontokból tárgyalja és gondolatvilágába vezeti. ... Ára 5.— lei. GLASNER MOSE, jiddis nyelvű brosurája: „A cionizmus és mellékjelenségei a vallás megvilágításában.” A világszerte ismert tudós a zsidó tudomány gazdag tárházából a legmegkapóbb szemelvényeket és a legmeggyőzőbb érveket sorakoztatja fel a cionista eszme igazsága és szükségessége mellett. ... Ára 5.— lei. Megrendelhető a péruz előzetes beküldése mellett a Zs. N. Sz. könyvostályában.

Megérkezett Olaszországból óriási tétel textil-áru Moskovitz és Delmann

részös- és rövidáru üzletbe Calea Reg. Ferd. (v. Wesselényi)-u. 21

Óriási választék! — Feltűnő olcsó árak!

Schiffen vászon ..... 12-50 leittől Mosó kreton és granadín .. 15.— leittől Ing sefir ..... 15.— " 1 MTR. FÉRFI GYAPJUSZÓVET 80 LEI

Árukészletünk vételkényszer nélkül megtekinthető

Dályázat.

A margittai aut. ort. izr. hitközség egy שמו"י אלארהa pályázatot hirdet. Pályázótól megkivántatik, hogy három elismert ortodox rabbittól megfelelő תורה-ja tehetséges בעל תורה és בעל קורא legyen.

Fizetés megegyezés szerint. Az állás azonnal elfoglalható.

Margitta, 1921. május hó.

Hitk. előjárósága.

Árverési hirdetmény

Közhirre teszem, hogy Clujon, a Strada Bertholet 11. (volt Eötvös-utca) szám alatt fekvő földszintes, 4 szoba és mellékhelyiségekből álló modern ház, továbbá a Mészáros-utca 8. szám alatti földszintes 3 szobás kertes ház

1. évi június hó 5. napján d. e. 11 órákor irodámban Str. Regina Maria (volt Deák Ferenc utca) 1. közbenjövöteleim mellett megtartandó önkéntes, nyilvános árverésen, eladottnak.

A részletes árverési feltételek irodámban és az elárverozendő házakban lakó tulajdonosoknál bármikor megtekinthetők.

Cluj, 1921. május hó 27.-én.

Dr. Cseke Vince közjegyző h.

Eladó

lovak és hámek, írógép, kassa és irodabútorok Vasut u. 6 sz. alatt

Ugyanott vízmentes ponyvát megvételre keresnek

Ütvevek

lőtámaszt és bármely más bukarást megbizást vállalunk. Állandó megbízható kariszoigálatot tartunk. — „EOLAMÁ” Főter 4. I. emelet

Deutsch Testvérek Cluj, Piata Unirii (v. Mátyás király-ter) 26. Nemzetközi szállítási vállalat. — Rendszeres gyűjtés- és waggont-forgalom a külföld, valamint a beföld minden irányába és irányába. — — — Fuvardíjviszterítést és felülvizsgálást iroda.

Legolcsóbb bevásárlási forrás!

DEUTSCH K. I.

üveg és porcellán nagykereskedés r. t.

Oradea-Mare — Nagyvárad,

Str. Nicolae Jorga, v. Zöldfa-u. 4.

Telefon 71 Interurban

Állandó nagy készletek fehér, kristály, üveg, karlsbaldai porcellán, díszmű- és konyhaberendezési cikkekkel.

I-a FEHÉR KORONADUGÓT

ÉS SÖRÖSDUGÓT (ásványvízhez is)

ajánl eredeti gyári árban

KERTÉSZ EMIL ORADEA-MARE,

Str. Alexandri (v. Teleky-utca) 34. sz.

KARL SIMON Kősterlei (Csehország) paramaművek vezérképv. és bizom. Ierakata

PRIMA,

garantált asbestpala Vágvölgyi — Syenit Asbestpalagyár Puhó-Kocsákó gyártmánya

kielmentesen kapható:

Egyesült Építőanyag keresk.

Iárs. Bratislava, Hosszu-utca 13

Porcellán és emailirozott mosdók, emailirozott fürdőkádak, porcellán klosetcsészék és hozzá szerelési anyagok

MALOMÜZEMI CIKKEK, mint pld.:

bőrhajtószipjak, balataszijjak, tereszórszipjak, kenderhevederek, serlegek, sorlegesavarak, SZITASELYEM

Gummi, asbest, kenderítőmitések és minden egyéb MŰSZAKI CIKKEK, továbbá, gépelajok, hengerolajok, merovgépzsír (tovottazsír)

teljes malomberendezések kaphatók:

JACQUES PAUCKER FIÓKÜZLETÉBEN

TIMISOARA, STR. I. C. BRATIANU (URI-U.) 6. TELEFON: 40

Képviselője:

AMME, GIESECKE és KONNEGEN

BRAUNSCHWEIG

MALOMÉPÍTŐ-VÁLLALATNAK

APRÓHIRDETÉSEK

Egy sor ára 1 lejt. Vastagabb betűvel 2 lejt.
Legnagyobb apróhirdetés ára 10 lejt.

Lakás és üzletes rituális
koszt kapható egy jobb
magányos nőnél. — Cím a
kiadóhivatalban. 1098-1

Bladé egy komplett
4-es cséplő garnitúra. A
cséplő Hoffner-féle 900
m/m-es A nyersolajmotor
egy allig 6 hétig használt
Magy. állam vasutak gép-
gyárából származik. Az
összes szíjzattal egy-
ütt ára Lei 40.000.— hely-
béli állomáshoz szállítva.
Sándor malom. Sz. somlyó
1121-1

Olcsó tüzelő anyag.
Sütés és főzéshez jól be-
vált fenyőféc, valamint min-
denféle tüzfát legolcsóbb-
ban házhoz szállít **Richter**
Salamon fakeres-
kedő P. Mihailul Viteazul
(v. Széchenyi-tér) 37. 1003-1

Talp és bocskor!

Állandó nagy készlet kifüggesz-
tlan gyári készítményű, elsősz-
tályú talp 66-81 lejes árban
kg-ként, ugyancsak előrendű
bocskor kapható egészben és fel-
vágva. — Kiszállítás és nagyban

Sámson Nándor bőrgyárában
Gyufagyár-utca 1.
Győrre uraktár átellenben. 1009

Biró Andor

Kézműáru nagy-
kereskedése
Cluj, Kornis-u. 2. sz.

Lőrincz Sándor

Automobilvállalat,
javító műhely,
autogén hegesztés
Cluj, C. Reg. Ferdinand 116.

Naponként friss tej kapható

reggel 9-11 óráig kisebb és nagyobb mennyi-
ségben naponta 2-50 lejtért
Calea Regele Ferd. (Ferenc J.-ut) 70. szám alatt
Bognár és Szántó házban 1927-1

BOGVÁR és SZÁNTÓ

Erdélyi kereskedelmi r.t. gyalui tejgazdasága

ELSŐRENDŰ TŰZIFA

aprítva 6l- és waggontételekben, valamint minden-
féle építő, asztalosáru és építke-
zési anyag olcsó áron kapható

Holder Miksa fatermelő

Kemény Gábor-utca 17. sz. alatt, a vasuti állomással
szemben lévő faterlőpén. 542

„ANCORA” keményítő-gyár

BUCURESTI 1076-1
ALAPITVA: 1893-BAN
IRODA: PASS MACCA No. 2

KÉSZIT: 1-a minőségű Pap-féle fehér ruha-
keményítőt és dextrina ragasztó-keményítőt
Szállításat vasuton is eszközölünk

Havasmezőre (Máramaros megye)

3 keretes fűrészhez önálló üzem-
vezető, ki erdőkezelésben jártas,
azonnali belépésre kerestetik. —
Ajánlatokat és referenciákat kérünk

Fuchs és Vigderovits

fatermelő Máramarossziget címre

Ha gyermekét elegánsan

és olcsón akarja öltöztetni,
ugy szükségletét kizárólag **ADLER**
gyermekruha- és sapka-gyári raktá-
rában, Str. Julia Maria 5., eszközölje

Balancmérleg

hitelesítve
Lei 230.— 300.— 350.—
Páncéldulokat
1 dzt Lei
80.—96.—120.—180.—200.—
postán, franco utánvétellel
Stern vaskereskedésében
Oradea-Mare
Nicola Jorja [Zöldfa-utca] 10. szám

A világhírű „ALBA”

cipőfehérítő kapható nagy-
tételben és detailban a
ROZSA nagy- 1215
drogeriában,
Cluj—Kolozsvar, — Plaza
Unirii 26. (Mátyás kir. tér)

Vétel és eladás

Perzsa szőnyegek, zong-
orák, Wertheim kasszák
— valódi ékszerek, egész-
lakberendezések óriási
választékban **Sternbergnél**
Nagyvárad, Kishíd 5.

„Melissát” kérjen, ha finom!

Szarut, szaruhegyet, aggancsot, husolást és
csontot, valamint mindennemű timárhul-
ladékot legmagasabb napiárban vásárol
Szaru- és csontárugyár R.-T. Cluj

VADÁSZ ÉS TSA

VILLANOSÁGI ÉS VIEVEZETÉKI RE-
RENDEZÉSEK SZERELÉSI VÁLLALATA
Cluj, Egyetem-utca. — New-York épület.
Telefon: 2-14. 997

Szállási Eleonora R.-T.

Ajánlja: Ikkor, rum különlegességeit. Elsőrendű
posztját és borkát. 1210 Szász nagyraktár

Fürdői értesítés.

Értesitem a n. é. zsidó fürdőző közönséget, hogy
SZOVÁTA FÜRDŐN 1068-1
mint a múlt évben, ez idényben is orthodox שו"ס
éttermet nyitottam június 1-től. — Tisztelettel:
Grünfeld M., Szovátafürdő, Hogyivilla

Fürdői értesítés

Értesitem a n. é. zsidó fürdőző közönséget, hogy
Tusnád fürdőn elsőrendű orth.
שו"ס éttermet és szállót
nyitok a Schweitzi villákban, jun. 15-től kezdődőleg
Fränkel B. Sámuel, Marosludas

Szálloda,

kávéház, étterem, mozi-
berendezés lippal Central-
szálloda (volt József fő-
herceg) eladó. Bővebbet:
König szállítónál, Arad

CLUJ ÉS ERDÉLYI RAKLÓZ VÁR

EKSZERÁRUGYÁR
Átköszözt saját házába, Timár-u. 12.
Bejárat a Szappany-utca felől.

Roth és Goldberger

Gyárak tervezése és szerelése.

Gőzfűrésztelepek puha- és keményfa feldolgozására, gőzölő és
szárítóberendezések, malmok, téglagyárak, szeszgyárak,
keményítőgyárak, bőrgyárak, turbinatelepek szakszerű
tervezését és szerelését, mindennemű gőzkazánok befa-
lazását továbbá gyárbecsléseket és minden a gépészeti
szakmába vágó szakértői megbízásokat vállal 49 évi
gyakorlati tapasztalatokkal rendelkező szakember.
Kálmán Salamon gyárak tervezési és **Targumures-Marosvásárhely**
szerelési vállalata **Sándor János u. 34.**

ERDÉLYI ENYVGYÁR

RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
CLUJ—KOLOZSVÁR
STR. APRINJOARELOR (GYUFAGYÁR-U.) 15
1281

Zsákok

gabona-, lisztes-, sózsák
tisztá juta,
békébeli minőségben
kapható:

Boskovics
József
zsák-, ponyva-kölcsön
intézetében
Cluj, 928-
Strada Regina Maria.

PANAMAKALAPOK TISZTÍTÁSÁT

VASALÁSÁT — TAGALKALAPOK
átvételét, és tisztítását olcsón vállalja
LEBOVITS FRIDA Cal. Victoria 35. (v. Kossuth L.-u.)

Csak egy ut vezet

az erdősz., egésszűghon
a páratlan hatáson
HIGIEA SÓSBORSZESZ
Kapható mindenütt!
Gyártja: „HIGIEA” Kosmetikai és Vegyészeti Gyár
1214 **CLUJ — KOLOZSVÁR**

HALLÓ! — HALLÓ!

Engross-üzletemet: rövid-, ködös-
korinbergi-, gyermekjáték- és
díszmű-árakban Reg. Ferdinand
(v. Ferenc József-ut) 34. szám
alatt megnyitottam
EISENSTÄDTER FÜLÖP

Egy allig használt,

jókarban levő regiszter kézi kassza 10.000.— lejtért
kapható. — Stern Nándor férfi- és női divatruház,
Szászváros. 1012-1

Fürdői értesítés

Értesitem a n. é. zsidó fürdőző közönséget, hogy
Tusnád fürdőn elsőrendű orth.
שו"ס éttermet és szállót
nyitok a Schweitzi villákban, jun. 15-től kezdődőleg
Fränkel B. Sámuel, Marosludas

Szállási Eleonora R.-T.

Ajánlja: Ikkor, rum különlegességeit. Elsőrendű
posztját és borkát. 1210 Szász nagyraktár

Fürdői értesítés.

Értesitem a n. é. zsidó fürdőző közönséget, hogy
SZOVÁTA FÜRDŐN 1068-1
mint a múlt évben, ez idényben is orthodox שו"ס
éttermet nyitottam június 1-től. — Tisztelettel:
Grünfeld M., Szovátafürdő, Hogyivilla

Fürdői értesítés

Értesitem a n. é. zsidó fürdőző közönséget, hogy
Tusnád fürdőn elsőrendű orth.
שו"ס éttermet és szállót
nyitok a Schweitzi villákban, jun. 15-től kezdődőleg
Fränkel B. Sámuel, Marosludas

Szállási Eleonora R.-T.

Ajánlja: Ikkor, rum különlegességeit. Elsőrendű
posztját és borkát. 1210 Szász nagyraktár

Fürdői értesítés.

Értesitem a n. é. zsidó fürdőző közönséget, hogy
SZOVÁTA FÜRDŐN 1068-1
mint a múlt évben, ez idényben is orthodox שו"ס
éttermet nyitottam június 1-től. — Tisztelettel:
Grünfeld M., Szovátafürdő, Hogyivilla

Fürdői értesítés

Értesitem a n. é. zsidó fürdőző közönséget, hogy
Tusnád fürdőn elsőrendű orth.
שו"ס éttermet és szállót
nyitok a Schweitzi villákban, jun. 15-től kezdődőleg
Fränkel B. Sámuel, Marosludas

Szállási Eleonora R.-T.

Ajánlja: Ikkor, rum különlegességeit. Elsőrendű
posztját és borkát. 1210 Szász nagyraktár

Fürdői értesítés.

Értesitem a n. é. zsidó fürdőző közönséget, hogy
SZOVÁTA FÜRDŐN 1068-1
mint a múlt évben, ez idényben is orthodox שו"ס
éttermet nyitottam június 1-től. — Tisztelettel:
Grünfeld M., Szovátafürdő, Hogyivilla

Fürdői értesítés

Értesitem a n. é. zsidó fürdőző közönséget, hogy
Tusnád fürdőn elsőrendű orth.
שו"ס éttermet és szállót
nyitok a Schweitzi villákban, jun. 15-től kezdődőleg
Fränkel B. Sámuel, Marosludas

Szállási Eleonora R.-T.

Ajánlja: Ikkor, rum különlegességeit. Elsőrendű
posztját és borkát. 1210 Szász nagyraktár

Fürdői értesítés.

Értesitem a n. é. zsidó fürdőző közönséget, hogy
SZOVÁTA FÜRDŐN 1068-1
mint a múlt évben, ez idényben is orthodox שו"ס
éttermet nyitottam június 1-től. — Tisztelettel:
Grünfeld M., Szovátafürdő, Hogyivilla

Fürdői értesítés

Értesitem a n. é. zsidó fürdőző közönséget, hogy
Tusnád fürdőn elsőrendű orth.
שו"ס éttermet és szállót
nyitok a Schweitzi villákban, jun. 15-től kezdődőleg
Fränkel B. Sámuel, Marosludas

Szállási Eleonora R.-T.

Ajánlja: Ikkor, rum különlegességeit. Elsőrendű
posztját és borkát. 1210 Szász nagyraktár

Fürdői értesítés.

Értesitem a n. é. zsidó fürdőző közönséget, hogy
SZOVÁTA FÜRDŐN 1068-1
mint a múlt évben, ez idényben is orthodox שו"ס
éttermet nyitottam június 1-től. — Tisztelettel:
Grünfeld M., Szovátafürdő, Hogyivilla

Fürdői értesítés

Értesitem a n. é. zsidó fürdőző közönséget, hogy
Tusnád fürdőn elsőrendű orth.
שו"ס éttermet és szállót
nyitok a Schweitzi villákban, jun. 15-től kezdődőleg
Fränkel B. Sámuel, Marosludas

Szállási Eleonora R.-T.

Ajánlja: Ikkor, rum különlegességeit. Elsőrendű
posztját és borkát. 1210 Szász nagyraktár

Fürdői értesítés.

Értesitem a n. é. zsidó fürdőző közönséget, hogy
SZOVÁTA FÜRDŐN 1068-1
mint a múlt évben, ez idényben is orthodox שו"ס
éttermet nyitottam június 1-től. — Tisztelettel:
Grünfeld M., Szovátafürdő, Hogyivilla

Fürdői értesítés

Értesitem a n. é. zsidó fürdőző közönséget, hogy
Tusnád fürdőn elsőrendű orth.
שו"ס éttermet és szállót
nyitok a Schweitzi villákban, jun. 15-től kezdődőleg
Fränkel B. Sámuel, Marosludas

Szállási Eleonora R.-T.

Ajánlja: Ikkor, rum különlegességeit. Elsőrendű
posztját és borkát. 1210 Szász nagyraktár

PÉNZES CSOKOLÁDÉT,

MINDEN TIZEDIKÉBEN PÉNZ VAN

Kadima kiadóvállalat Rt. kiadása, Cluj—Kolozsvar.

mert ha van szerencséje,

20 lejt is találhat benne